

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Sted:
Tromsø

Dato:
08.11.2021

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2018/1250

Deres ref.:
Kristin Nordby-
Bekkelund

Karasjok kommune
Postboks 84

9735 Karasjok

Saksbehandler:

Bjørn Arne Karlsen
77 64 22 15

Rapport fra digitalt tilsyn med Karasjok kommune/Karasjok tettsted avløpsrensaneanlegg. Kontrollnummer: 2021.173.I.SFTF

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Kristin Nordby-Bekkelund

Andre deltagere fra virksomheten:

Kurt Maurstad, kommunedirektør

Torgrim Kemi, prosjektleder VA

Thor Edvard Andersen, vikar avd.leder Teknisk

Fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark/

Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji:

Bjørn Arne Karlsen

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Troms

og Finnmark/ Romssa ja Finnmarkku

stáhtahálddašeaddji:

Per Kristian Krogstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra tilsyn med Karasjok kommune/Karasjok tettsted avløpsrensaneanlegg den 07.10.2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji avdekket 3 avvik og ga ingen anmerkning(er) under inspeksjonen.

Avvik:

- Kommunens internkontrollsystem er ikke tilfredsstillende for å ivareta en helhetlig og systematisk planlegging på avløpsfeltet, for tema ytre miljø
- Kommunens avviksbehandlingssystem for tema ytre miljø er ikke tilfredsstillende på avløpsområdet
- Karasjok kommune har ikke oversikt over miljøtilstanden i resipienten Karasjokka da miljøundersøkelsen fra 2016 ikke er fulgt opp

Anmerkninger:

- Fremlagt prøvetakingsplan for 2021 gjelder ikke avløpsvann.
- Delegering av myndighet på avløpsområdet syntes noe uklart på tilsynet

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter tilsynet er nærmere beskrevet fra side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

08.11.2021	Per Kristian Krogstad	Bjørn Arne Karlsen
dato	leder forurensningsseksjonen	seniorrådgiver

Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmárkkku stáhtahálddašeaddji

Kopi av rapporten sendes til:

- Kárašjohka - Karasjok kommune v/kommunedirektøren

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Karasjok kommune	
Organisasjonsnr.: 987815442	Eies av: 974793377
Bransjenr. (NACE-kode): 37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann	

Kontrollert enhet

Navn: Karasjok tettsted avløpsrenseanlegg	Anleggsnr.: 5437.0005.02
Kommune: Kárášjohka - Karasjok	Fylke: Troms og Finnmark
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	
Tillatelse gitt: 06.03.2019	Sist endret: 08.09.2020

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Statsforvalterens aksjon for Avløpsaksjonen 2021.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til luft
- Prosess og renseutstyr
- Utslipp til vann

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Karasjok kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Karasjok kommune innen 20.

desember 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet, eller er planlagt rettet.

Vi ber også om tilbakemelding på anmerkningene.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sftfpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji v/Bjørn Arne Karlsen.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Statsforvalteren varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. *forurensningsloven § 73*) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvikene er rettet, eller planlagt rettet, innen 20. desember 2021. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 3 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 30 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 25. august 2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Karasjok kommune bli ilagt et gebyr på kr 27 100,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark/ Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kommunens internkontrollsystem er ikke tilfredsstillende for å ivareta en helhetlig og systematisk planlegging på avløpsfeltet, for tema ytre miljø.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, *Krav til dokumentasjon*, punkt 6, 7 og 8
Utslippstillatelsen av 04.03.2019

Kommentarer:

Følgende forhold underbygger avviket:

Kommunen har en Hovedplan avløp 2018-2026, datert 25.04.2018. Denne virker omfattende og grundig, men det ble fra flere hold hevdet at fremdriften i planen ikke blir fulgt. Dette skyldes en stor hendelse på renseanlegget i 2019, der hele underetasjen på renseanlegget ble oversvømt av avløpsvann. Alt av elektrisk anlegg og styringer ble ødelagt. Reparasjoner og ombygging av renseanlegget har lagt beslag på penger og ressurser de siste to år.

For at Hovedplan avløp skal kunne være et relevant styringsdokument i nåtid og fremtid, bør denne revideres når ikke planlagte hendelser gjør at handlingsplanen sprekker.

God planlegging forutsetter et best mulig beslutningsgrunnlag. Tilsynet avdekket mangler på følgende områder:

- Det kunne ikke fremlegges en helhetlig miljørisikoanalyse for Karasjok tettsted avløpsrenseanlegg med tilhørende ledningsnett, pumpestasjoner og kummer.
- Følgelig mangler det en oppfølgende tiltaksplan for nevnte anlegg.
- Det kunne ikke legges frem et system for overløpsregistrering, noe som medfører at oversikten over potensielle forurensningsmengder ikke er tilfredsstillende.
- Det ble opplyst at det mangler mengdeproporsjonal vannprøvetaker på anleggets innløpsside.
- Prøvetaking av avløpsvannet er ikke akkreditert.

Avvik 2

Kommunens avviksbehandlingssystem for tema ytre miljø er ikke tilfredsstillende på avløpsområdet

Avvik fra:

Internforskriften § 5, *Krav til dokumentasjon*, punkt 7

Kommentarer:

Kommunens avviksbehandlingssystem, Compilo, benyttes ikke på avløpsområdet. Det kunne ikke fremlegges et annet system som på systematisk vis fullt ut ivaretar avviksbehandlingsarbeidet på avløpsområdet. Hendelser som burde vært registrert som avvik, blir ofte registrert som driftshendelser, med penn og papir, og håndtert i den daglige driften.

Avvik 3

Karasjok kommune kan ikke dokumentere å ha oversikt over miljøtilstanden i resipienten Karasjokka da miljøundersøkelsen fra 2016 ikke er fulgt opp.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 04.03.2019, punkt 7 *Resipientovervåking og rapportering*

Kommentarer:*7.1 Forurensningsforskriften*

Hvert år skal det gjennomføres overvåking av organisk materiale (BOF5 og KOF), næringsstoffer (tot-P, tot-N) og koliforme bakterier. Hvert fjerde år skal det (i tillegg) gjennomføres undersøkelser av biologiske kvalitetselementer, tungmetaller og miljøgifter.

Karasjok kommune skal utarbeide et overvåkingsprogram, og utføre overvåking, basert på veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Undersøkelsene må omfatte eget utslipp, og samlet tilstand og påvirkning i vannforekomsten. Overvåkingsprogrammet skal oversendes Fylkesmannen innen 31.12.2019.

Overvåkingen skal igangsettes slik at overvåkingsrapporter kan sendes Fylkesmannen fra 31.12.2020, og deretter hvert år/hvert fjerde år.

Statsforvalteren kan ikke se at kommunen har oversendt et overvåkingsprogram, og det kunne heller ikke dokumenteres på tilsynet at det er utarbeidet overvåkingsprogram iht. utslippstillatelsens pkt. 7.1.

Den årlige overvåkingen gjennomføres til en viss grad. Alle parametere, med unntak av koliforme bakterier, rapporteres i den årlige egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet. Det ble i 2020 tatt ut og analysert 9 av tillatelsens påkrevde 12 inn- og utløpsprøver.

Overvåkingen av parametere som i tillegg skal gjennomføres hvert fjerde år var på tilsynstidspunktet ikke igangsatt (første gang 2020). Dette er vilkår i tillatelsen kommunen ble minnet om i brev fra Statsforvalteren (Fylkesmannen i Troms og Finnmark) datert 24.08.2020.

Avvik 4

Karasjok tettsted avløpsrensaneanlegg har ikke et fungerende luktreanseanlegg

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 04.03.2019 pkt. 3 *Utslipp til luft*

Kommentarer:

Luktrenseanlegget har vært defekt i flere år og Statsforvalteren er kjent med at det har innkommet naboklager. Manglende luktreanseanlegg er i strid med utslippstillatelsens vilkår 3 *Utslipp til luft*. Her står det at kommunen innen 30.06.2020 skal ha gjennomført luktreducerende tiltak ved avløpsrenseanlegget. Det kunne ved tilsynet ikke dokumenteres at dette er gjort.

8. Anmerkninger

Anmerkning 1

Fremlagt prøvetakingsplan for 2021 gjelder ikke avløpsvann

Fremlagt prøvetakingsplan for 2021 fra Eurofins, gyldig fra 01.12.2020, omfatter drikkevann, og ikke inn- og utløpsprøver av avløpsvann. Den eneste henvisningen til avløpsvann i planen er på side 11 av 11, der tre parametere er omtalt. Biologisk oksygenforbruk, totalfosfor og suspendert stoff er oppgitt med sine respektive analysestandarder. SS hører ikke med til prøvetakingsparameterne i utslippstillatelsen. Ifølge tillatelsen skal det derimot prøvetas på KOF.

Selv om det ikke kunne fremvises prøvetakingsplan for avløpsvann har kommunen rapportert inn analyseresultater for BOF₅, KOF og tot-P for årene 2019 og 2020, med 9 av de pålagte 12 prøver for begge år. Unntaket er KOF der det ble analysert på 5 prøver i 2019.

Anmerkning 2

Delegering av myndighet på avløpsområdet syntes noe uklart på tilsynet

Kommunen kunne ikke fremlegge et oversiktlig organisasjonskart, og det fremsto uklart på tilsynet hvor for eksempel myndighet til å vedta påslippstillatelser var plassert.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Hovedplan avløp 2018-2026
 - Vedlegg: Sanering og utbygging avledningsanlegg for vann, avløp og overvann (rev. 27.04.2017)
 - Vedlegg: Separering av overvann (07.10.2017)
 - Vedlegg: Prioritering av tiltak
 - Vedlegg: Beregning av pe-belastning (21.03.2018)
 - Vedlegg: Investeringsanalyse VA (06.03.2017)

- ROS avløp Karasjok kommune (studentprosjekt, 13.05.2020)
- Driftsinstruks RA (01.12.1993)
- Karasjok RA, Miljøundersøkelse i Karasjokka 2016, Akvaplan-niva rapport 7962-01 (27.02.2017)

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)